

Jekamba nindisik Pol Timotinjik or kayeri

¹ An Pol anira. Avui Wasilaka orhinkor amu or kamashirik Krais Jisashi aposelik amu nara. Uhu nor mbashihindak mashi orhin a sawenak hulaima nokopma Krais Jisasin wavy lihik li eweka. Uhundanak os ermba ermbak linda oson livai laka, os or hakmbaha or mbahandari hom. ² Jikisi anhi Timoti mirin, jekamba kason mirnjik amu kayenduwa. Mirnjik Avui Wasilakan a sawenak or nga Krais Jisas Wasilaka nihi nga waprupshi frihi nga holo frihi nga waphimbiji frihi nga avak fri halashinak mihi si naka.

Timoti, mir avak Avui Wasilakahi mashin mi sawekwan ajewa hala

³ Timoti, an mirin a hishiwa wolo Avui Wasilakan armesarmek amu mbanduwa. Uhu ermba ermbak mirnjik orin a sawenda nir. Lerawu orhin a lawak misokome orhik or heyewak kavakava anhi ondon angop a sawerakoshihindak sunguwavu anhi osmu krahak nanduwa, os mas neloko misumu anhi lerawu orhin li larik sunguwavu lihi si nahandari hom. ⁴ Timoti, nakrem shi liyaha mirin a halashihi na rarik mi tlahanda oson indiyok amu hishinduwa. Uhu kolok indiyok mirin a ra heyekwak amu hishinduwa. Os a raha mirin a heyewa wolo avak a rupshi mendekwa nir. ⁵ Nombo os Jisasin mi

tiyandarin angop a heyeri mir. Mir neloko mihi Lois nga nijava mihi Yunis nga Jisasin fri tiyandari hom erem tiyanda mir. Uhu na hishiwa, mir mbeek nombo oson halawa ambu mira.

6 Uwosik indik mirin amu sawenduwa, presen os Avui Wasilaka mirin or hahandan halashinak wasilakak si naka, os ma hin li tiyashiwak wasilakak si ukrunda hom. Uhu presen orok er toloho lerawun laka. Presen oson angop mirin or hari sir, os tava anhin mirik a hauowehe na toloho mirnjik Avuin a saweri wolok. **7** Misi, Avui Wasilaka Masikome os nirin or hahanda mbeek ni ajekmbaha nor hari ambu sir, wahau. Masikome orhi oto nirin kwambun handa ria. Uhu or unak man ni rupshihi nihinjik ni ruwol tava oloho ni lika. Erem nanda Masikomen nirin hari ria.

8 Uwosik mir avak Wasilaka nihi mashi orhin mi sawekwan aje wanyiwa hala, wahau. An mashi orhin a sawerik anin li laharaha krawuk li eweshindak amu linduwa. Mbele mbele ol anhik talari ondon mi misihi avak anjik holowa hala. Mir avak an nga nakrem shi sihi nomorawu os mashi orhin shi sawewa nombo orok talawa oson shi kisha avishaha shi laka, kwambu os Avui Wasilaka shirin or hahanda ambek. **9** Avui Wasilaka mbele mbelen or u namber nirin or jivinakmbaha angop or mbahanda sir. Mberemhi nombok nirin or jivinar? Mbele jivi las ni undari osik nirin or jivinakurik mbari or? Wahau, erem nembes. Waprupshi orhik Jisasin or halashirik nihi farniyik or hari osik orhi mak nimu nara.

10 Krais Jisas os or hari nombo orok waprupshi

Avui Wasilakah kormbak si nashirik nimu heyera. Krais Jisas or hashihindak os ma li handari nombo osmu mendek nara. Unda osik kumak ermbak linda oson nivai laka, os Mashi jivi orhi narin si sawenda hom.

¹¹ Avui Wasilaka anin aposelik ormu kamara. Ushinak Mashi jivi orhin hulaima nokopman a ewesawejehen. ¹² Lerawu oson a lari osik nomorawu toson amu kishanduwa. Hako an mbeek a ajenda ambu nir, wahau. Angop a heyeri ri, ma or a tiyandan. Or avak anin arangoshinak lerawu os anin or hahanda oso mbeek mendek nakwa ambu sir.^{1:12} Er si nana ihi kumak Wasilaka indik takwa ri. ¹³ Mashi ome kas mirin a sawewan er toltaibanaka. Uhu os a sawewa hom hulaima nokopman ewesaweka. Uhu os Kraisin mi tiyanda nombon er sitabankaka. Uhu ma amber er nga rupshika. Ondon undahi mira, os Krais nga nakrem shi si nahi, os mi analayi fri sinda hom sikwa shira. ¹⁴ Mashi jivi Jisashin Avui Wasilaka mirin or hari osa. Unda osik Masikome orhi avak mirin or jelyashinak mashi oson er toltagrika.

¹⁵ Provins Esiak fehenda ma amber anin li halarin angop mi misiri sir. Figelus fre Hermogenes er nga anin halari vri. ¹⁶ Hako Onesiforus, wahau, anin halari ambu ri. Ermbak anin korheyeha anin or jelyandari osik wavy anhi osmu jivik nara. Uwosik Avui Wasilakan a sawenak or nga jikisnokopji orhi nga armek or ukwa ria.

1:10: Hi 2:14 **1:11:** 1 Ti 2:7 **1:12** **1:12:** Saveman lal karem mbanda lir, mashi kaso karem nanda sir, ♦Or avak anin arangoshinak os orin a hishiowenda nombo anhi oso mbeek mendek nakwa ambu sir.♦ **1:14:** 1 Ti 6:20

¹⁷ Os kolaka Romik or tari wolo anin or lasayaha anin ormu heyera. ¹⁸ Uwosik Avui Wasilakan a sawenak armek orin er or ukwa ria, os hulaima nokopman or heye mbakuna wolo. Timoti, mir angop er nga mi heyendari ria, os kolaka Efesusik a liri wolo anin jelyandari ria.

2

Timoti, mir avak Kraishi awun unda ma indingak er naka

¹ Jikisi anhi Timoti mirin, mir avak kremangre-hewa hala, kwambuk er sitambanaka. Os Krais Jisasin mi tiya nahi, avak er or jelyakwa mira. ² Mashi os a sawerik mi misindan ma ol wornak nawan saumukoloshinak li misika. Unak lir nga ma anandin li saweka.

³ Mir avak Krais Jisashi awun unda ma jivik er na ha nomorawu os orhi mak talawan an nga nakrem shi kishaka. ⁴ Misi, awun unda ma ondo mbeek lerawu anandi las nga landa ambu lir, wahau. Angop mi heyenda lir, maifuk sinda ma lihi lirin or rupshikmbaha lerawu os li landa oso nom landa lir. ⁵ Ol shirinyanda ma ondo erema. Os li shirinya ikmbaha li sawenda nombo hom shirinya inda lir. Os nombo kal li suruwa mbeek presen las lakwa ambu lir. ⁶ Ma ol nowen landa ma ondo erema. Lerawu havan li landa osik akrashin masmas anda lir. ⁷ Mashi kas a sawewan armek hishika. Wasilaka avak wapjip hishiyarindan or hashinak avak yawur mi yarikwa sir.

⁸ Mir avak armek misika. Krais ma indingak or na ha king Devithi krahak fehendari ri. Uhu nor haha indiyok usahari ri. Mashin karem a sawenda nira. ⁹ Mashin karem a saweshirik anin li toloho kuvuk li ishihi hirnyanda ma hom krawuk li eweshihindak amu linduwa. Hako mashi Avui Wasilakahin mberem li laha krawuk li ewendahi ambu sir, wahau. ¹⁰ Mbele mbele kava lal anin li u nahi, na ajekwa ambu nir. Mberem ushiwak? A hishiwa karem, os nombo orok ma ol Avui Wasilaka orin or kamahanda ondo Jisas Kraisin li heyekrahakoro nahi, orin sunguwavu lihik li eweshinak Krais lirin indiyok or laka. Uhu or nga nakrem ermba ermbak li lika. Karem a hishihi mbeek nomorawun a kishakwan a ajekwa ambu nir. ¹¹ Mashi kas a sawewa kaso omendinga sira. Uwosik mir misika.

Os or nga nakrem ni hahanda nahi, kumak or nga nakrem ni likwa nira.

¹² Os nomorawu amber ni kishaha ni kremangre-hewa ambu, kumak avak or nga nakrem malakamak ni nakwa nir. Os orin ni mba, ♦Nir mirin ni heyenda ambu nir:♦ Os erem ni mba nahi, or nga kumak avak erem nирин mbakwa ria.

¹³ Hako os orin ni mba, ♦Nir avak mirin ni tiyakwa nir:♦ Karem ni mbashihi lewas orin ni hala nahi, or mbeek mashi os or mbahandan halakwa ambu ri, wahau. Mberem ushiwak? Or mbeek ma nir hom mbafirimbanda ambu ri, wahau. Mashi os or mbahanda hom erem er unda ri.

Timoti, mir avak kwambuk sihi Avui Wasilakahi lerawun jip laka

¹⁴ Mashi kas a sawewak mi misiwa kason hulaima nokopman ermba ermbak saweka. Misokome Avui Wasilakahik mainkwambuk lirin saweshinak lihi ambek li anamainkwambun mbawan li halaka! Os erem li mbawa mashi oso mbeek lirin jelyashinak jip li likwa ambu sir. Mashi os erem li mbawa oso si unak kavak li nakwa sir. ¹⁵ Timoti, mir avak lerawu os mi lawan yawur laka. Uhu mashi omendinga nom yawur saweka. Ushinak Avui Wasilaka or heyewa mbele mbele ol mi uwa ondo jivikop li nashinak mbeek mi humblarakwa ambu sir.

¹⁶ Maintarmbe mashi os Avui Wasilakahi mashi nga nakrem nawa ambu oso man tolmabraharo laha iwak Jisashi nombon li halaha homek li sinda sir. Hako mir erem nanda mashin misiwa hala.

¹⁷ Mashi oso eje os awarikandak si na ha si haimbunya haimbunya ihi wasilakak si na ha man uwak kavak li nanda hom nanda sir. Maintarmben sawenda ma lihi lap Himeneus fre Filetus ovria. ¹⁸ Frir mashi omendingan sawendan er fri halaha karem mbafirimbanda vri, ♦Os sunguwavun ni tormbleri wolo angop mawan ni halaha ni usahari nir. Karem uwosik ma lar mbeek kumak indiyok usahakwa ambu ri.♦ Karem er fri mbafirimbashiwak ma lal Jisassin tiyanda nombon angop halari lir. ¹⁹ Hako Avui Wasilaka sios orhi mbeek mendek nakwa ambu sir. Mberem ushiwak? Angop wormbonawa hom or faashiwak kumdik er sinda sir. Wormbonawa orok mashi las karem li kayeri sir, ♦Wasilaka

ma orhin angop armek or heitakonda lir.♦ Uhu mashi las nga orok li kayeri sir, ♦Ma or mba, an Kraishi ma nir, karem mbawa ma oto kavakavan or undan or tirna halaka!♦

²⁰ Ma or mbele mbele musha ngashi aka orhik hambiya kumbiya orhi mushak nanda lir. Lal silvak lal golik li unda lir. Hako lal mik lal jerek li unda lir. Ol silva nga gol nga li unda ondo jiviwavik nanda lir. Ushiwak wolo wolokop li uhu anda lir. Hako mik li unda nga jerek li unda nga men mbermbar li uhu anda lira.

²¹ Uhunda hom nir Jisasin tiyanda ma erem nimu nanduwa. Os kavakavan ni undan ni halaha misokome orhik jivindingak ni na nahi, hambiya silvak mo golik li unda hom ni nakwa nir. Unak Avui Wasilaka avak lerawu wasilaka las nihik or halashinak ni lakwa nir. Avak orhi ma indingak ni naha lerawu jivi nirnjik or hundujendan ni lakwa nira.

²² Misi, mir avak jikanda ermbasi nokop wavun li hishinda hom hishiwa hala, wahau. Hako lerawu jivi nom funtle havantlehe laka. Nombo os Avui Wasilakan mi hishiewenda nga man mi rupshinda nga halanak kwambuk si naka. Uhu ma ol misokome Avui Wasilakahik jivik li nakm-baha hishiwa ma ol orin ermiba ermbak sawenda ma ondo nga nakrem ji lika. ²³ Ai ai mir avak maintarmbe os ferfar li mbahayawa mashin lir nga nakrem sifale mi mbanan. Os erem li mbanda mashi oso men aulekombe mashin li mbanda sir. ²⁴ Hako Avui Wasilaka lerawu orhin landa ma awun uwani or hala. Orhinjik

or hafakaha huliyi usanda mashin or mbawan or hala. Hako man armek or uhu mashin howai or ewesawenak li misika. ²⁵⁻²⁶ Ma ol mblirmblarihi mbanda ma ondo Laulaka angop or lari lir, os foomen foom kowek li kruwunda hom. Ushihindak os or mbahanda nombon tiyanda lir. Hako os mainome Avui Wasilakahin li hishiyari nahi, os Laulakahi foom kowe orok li layindan avak li hala ikwa sir. Karem uwosik Avui Wasilakahi mashin sawenda ma oto ma ondon naman or tolaho hishiyarinda nombok or tolo wornaka. Erem or ushinak Avui Wasilaka sunguwavu lihin or tolaho tormbleshinak mashi ome orhin li misindiyakwa ola.

3

Mbele mbele am mendek si nakuna wolo ma kaya menden ukwa lir

¹ Timoti, mir avak hishiyarihi lika. Mbele mbele am mendek si nakuna wolo mbele mbele kava mushak talakwa lir. ² Oro wolok hulaima nokopma lihikop hishikwa lir, mbeek ma anandi nga hishikwa ambu lir. Ya mendenjik hishombashiowekwa lir. Uhu hi lihin hauwehe yerkujikwa lir. Ma amber hom mashi kavakavan li mbaha okolekwa lir. Uhu mbeek avoko nijava lihi mashi lihin misikwa ambu lir. Uhu ma ol lirin armek undan armesarmek mbakwa ambu lir. Lirin kavak ukwa ola. Avui Wasilakahi mashin li misikwa kas nga wavyu lihik nakwa ambu sir. ³ Uhu ma anandin li heyehe holokwa kas nga lihik nakwa ambu sir, wahau. Os li anangriyawa wolo waplelena lihi mbeek mendek nakwa ambu sir. Lir men maimbong ishitolo

yakwa lir. Men ferfar er ukwa lir. Uhu man aulekombekop ewekwa lir. Mbele mbele jivik nandan rupshikwa ambu lir. ⁴ Uhu naimble lihin kavakavak ukwa lir. Mbele mbele os li ukwak li hishiwa oso men ferfar ukwa lir. Lihinjik lir malaka, karem hishikwa ola. Uhu mbele mbele misambi torok fehenda nom rupshikwa ola. Hako lir mbeek Avui Wasilakan rupshikwa ambu lir, wahau. ⁵ Lir men suwambushikop orin hauowekwa lir. Hako os li liyanda nombo lihi oso kormbak nirin mukunak ni heyekwa sir, lir mbeek Masikome Avui Wasilakah i nga nanda ambu lir, wahau. Hako mir erem nanda ma ondon i pasir lafauwa hala.

⁶ Ma ol erem nanda ondo men mayam hokophakovi ihi nokove ol wavu lihi tumtum nanda ondon li haimba handambawak os li mbawa hom unda ola. Nokove ondo kavakava os li unda hikrip amakrivi hom li faleshiwak er si nomok si larakmba rakashiwak linda ola. Uwak mbele mbele kava os wavu lihik tasawa hom er uyanda lir. ⁷ Mashin li misikwak ifa rafanda lir. Hako mashi ome maintontolo sihin mbeek yarinda ambu lir, wahau. ⁸ Haimba handambanda mashin sawenda ma ondo Janes fre Jambres hom nanda lir. Frir mas Moseshi mashin mblarna ermberi vri. Uhunda hom ter erema, haimba handambanda ma ondo mashi omen mblarna ermbenda lir. Lir mbeek mbele las hishiyarinda ambu lir. Lir Avui Wasilakan hishiowenda nombon mbelenda lir. ⁹ Hako os erem li uwa nombo mbeek nambek nakwa ambu sir. Avak tle rakakwa sir. Avak ma amber

li heyehe li krahakorokwa sir, os mas Janes fre Jambres wavu frihi tumtum fri na ha ferfar fri urik ma amber li heyeri hom.

Timoti, mir Avui Wasilakahi mashin kwambuk er toltaambanaka

¹⁰ Lerawu jivi Avui Wasilakahi os a landarin angop mi heitakori sir. Nombo nombo os a liyandari nga, orin a tiyandari nga, mashi orhin a sawendari nga, man a rupshindari nombo nga, kwambuk a sitambanda nga, angop mi heitakonda sir. ¹¹ Hako anin li jila mandingormekurik uri ola. Hako nomorawu oson a kishakuri wolo mbeek a ajeri ambu nir, wahau. Angop mi heyendari nir. Anin wutarik li ewehe kavakavak li ya urin. Os yanga Antiokik, Aikoniamik, Listrak a liri wolo anin mandingormekurik li ya uri ona. Hako Krais anin or arangoho nor jelyashirik jip a liri nir. ¹² Uhunda homa, ma amber ol Kraisin sunguwavu lihik ewehe Avui Wasilakahi mashin tiyanda ma ondo erem li ukwa ola. ¹³ Hako ma kava ol haimba handambanda mashin sawenda ma ondo kavakava os li unda oso erem er li unak wasilakak nakwa sir. Uhu man li haimba handambanak lir nga lirin haimba handambakwa ola. ¹⁴ Hako mir ma ol mirin mashin sawendari ma ondon angop mi heyeri lir. Lir Avui Wasilakahi ma indingo lira. Unda osik mashi os li sawerik mi misindarin kwambuk er toltaambana sika. ¹⁵ Jikisakrik mi nari wolokop mashi os Avui Wasilakahi jekambak li kayehendarin mi sishihi mismisi rari mira. Mashi oso mu mirin saweshihindak Krais Jisasin

3:11: Ap 13:14-52; 14:5,8-20 **3:12:** Mt 16:24; Jn 15:20; Ap 14:22

sunguwavu mihib mi eweri osik Avui Wasilaka mirin indiyok or lari mira. ¹⁶ Mashi os jekamba orhik li kayendari oso Masikome orhi sauharik li kayeshihindak osmu wanduwa. Mashi oso jivijivi nom ni tiyakmbaha sawenda sir. Unak mbele os kavak nanda nga jivik nanda nga ni yarikmbahan. Uhu os nombo kavan ni tiya nahi, nirin si tolo wornaha si saumukolowak nombo kavan ni halaha nombo wornan ni tiyanda nir. ¹⁷ Karem uwosik mashi oso, nir Avui Wasilakah man si tolo wornashinak, nombo orhin ni tiyaha lerawu jivi orhi nirnjik or hundujehendan ni laka.

4

Timoti, mir mashi Avui Wasilakahin kwambuk er sishisaweka

¹ Jisas Krais malakamak or naha misambik indiyok or tawa wolo ma ol liwa nga haha ihinda nga avak mbele mbele ol li uhundan or heyembakwa ria. Or nga Avui Wasilaka nga fri heyewak mirin kwambuk amu sawenduwa. ² Mir avak mashi Avui Wasilakahin kwambu mendek er saweka. Ma ol mashin misikmbaha rupshiwa nga ma ol mashin misikwan turawa nga mashin kwambuk saweka. Mbele mbele kava li uwan mi heilatalehe kwambuk mbanak os erem li uwa oson er li halaka. Uhu mashin naman saunjelyashinak wavu lihi avak jivik si naka. Uhu ermba ermbak mashi Avui Wasilakahin er sishi saweka. ³ Mberem ushiwak? Kumak avak hulaima nokopma mbeek Avui Wasilakah mashi omendingan misikmbaha hishikwa ambu

lir, wahau. Lir avak mamblan oweutakwa lir. Uhu ma ol mashi os li rupshikwak li hishinda mashin sawenda ma ondo li taha li sawenak li misikmbahan. ⁴ Uwosik mashi omendingan li misikwan li turaha li kumasihi ikwa lir. Uhu waskavu hom nanda mashi yejen li sawenak li misihi oso yejen tiyakwa lir. Uwosik mir avak mashin er sishi saweka. ⁵ Hako mir avak armek heyekrahakoroho sika. Uhu nomorawu os mirik si talakwan ajehe aulongowa hala! Mir Avui Wasilakahi mashin mi sawekwak nawa mir. Uwosik lerawu os mirin or harin er mi laha ihi er larakoka. Halawa hala!

Polin li mandingormekuri wolo am pasir nar

⁶ Hako anin li jimandingormeshinak a haha misambi toson a halaha na ikwa wolo osmu pasir nanduwa. ⁷ Awu jivin a uhu nombo wornakop angop a shirinya rari nira. Uhunda ambehoma, an mbeek Wasilaka anhi Jisasin a hishiowendan a halawak takawa ambu sir, wahau. ⁸ Uwosik wasa os anin or hakwa os ormu hundujeshiwak osmu wanduwa. Wasa oso karem. Or, an ma jivi, karem anin mbakwa ria. Or nombo worna mendek mbele mbele ol ma li uhundan or heyembakwa ria. Kumak indik or takwa wolo avak wasa oson anin hakwa ria. Hako antonom nembes, wahau. Ma amber ol orin heyekwak nikishiwa ma ondo nga wasa oson or hakwa lir.

Pol Timotin or mainhari

⁹ Timoti, mir kolomalok torok ta anin heyeka. ¹⁰ Demas angop anin halari ri. Or mbele mbele misambi torok fehendan or rupshi mendenda

osik anin or halaha kolaka Tesalonaikak iri ria. Urik Kresens angop provins Galesiak iri ria. Urik Taitus angop distrik Dalmesiak iri ria. ¹¹ Hako Luk nom an nga shimu linduwa. Mi rakuna wolo Mak nga laha shi raka. Os orin mi laharawa avak lerawu tos a lawan jelyakwa ri. ¹² Hako Tikikus angop a mbashirik Efesusik iri ri. ¹³ Os mi rakuna wolo kousamba anhi os aka Karpushik yanga Troasik a halahanda oson er nga laharaka. Uhu jekamba ondon amber laharaka. Uhu jekamba ol sipsip sishik li kayihindan hishakashawa hala! Er nga laharaka.

¹⁴ Aleksander mbele mbelan sunja brasik unda ma oton angop mi heyendari ri. Or anin kavak uri ri. Karem uri osik Avui Wasilaka wasan or hakwa ri. ¹⁵ Or mashi os ni sawendan himbi limbihi mblarna ermberi ria. Unda osik mir nga avak orin auheyeka, las avak mirin er nga kavak or unda ngashi.

¹⁶ Maifu mendek anin kotik li eweri wolo malar mbeek anhi kumayok sihi anin jelyari amburi, wahau. Ma amber anin halari lir. Hako Avui Wasilakan a sawenak lirin kavak or nakwan or hala. ¹⁷ Hako Wasilaka nom anhi kumayok washisihi kwambu orhin anin ormu hara. Uri osik mashi orhin a sawerik ma ol mashi orhin mblarnandari li misiri sir. Angop anin li mandingormekuri mendek nari sir. Hako Wasilaka anin or arangoshirik anin li mandingormeri ambu lir.^{4:17} ¹⁸ Karem uri osik amu hishindhawa kumak

4:10: Ap 15:37-39; 2 Ko 8:23; Kl 4:14 **4:13:** Ap 20:6 **4:14:**
Sng 62:12; Ro 2:6; 1 Ti 1:20 **4:17** **4:17:** Mashi Grikik li kayeri,
♦Avui Wasilaka anin laionhi suwambushik indik or lari.♦

er nga Wasilaka anin or arangoshinak mbeek mbele kava las anhik talakwa ambu sir. Uhu anin kuyanga orhik ya laha ikwa ri. Nir amber hi orhin ermba ermbak ni hauowehe orin ni hausimbausika. Ome sira.

Wesambasa mashī

¹⁹ Mir avak wesambasa anhi kason Prisila nga Akwila nga Onesiforus nga jikisi nokove orhi nga saweka. ²⁰ Misi, Erastus or yanga Korinik er lindu. Trofimus or kavamisirik a halashirik yanga Miletusik er lindu. ²¹ Mir avak kolomalok taka, las avak mi nikishinak ma rakanda wolok si nanda ngashi. Yubulus, Pudens, Linus, Klodia nga Kraisin hishindiyanda ma amber nga wesambasa lihin mirin olmu handuwa. ²² Wasilakan a sawenak mirin avak or jelyaka. Uhu waprupshi orhin or halashinak avak mir nga ma ol nakrem ji linda nga jihik si naka. Ambehoma.

**Mashi Avui Wasilakah
The New Testament in the Mende Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mende long Niugini**

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mende

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

fb64f048-1609-51b3-bdee-648d1b3723fe